

NOTITIE

Datum: 5 november 2018
Ons kenmerk: 20186411.EWH20775
Betreft: Woonschepen en geluidsregels

Opgesteld door: ing. B.H. Willighagen

1 INLEIDING

In 2012 zijn worden ligplaatsen, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen, als geluidsgevoelig beschouwd. Dat heeft geleid tot een uitgebreid stelsel van voorschriften en overgangstermijnen. In deze notitie zijn de meest voorkomende regels samengevat.

2 LANDELIJKE REGELS

Wet geluidhinder / Besluit geluidhinder / Besluit geluid milieubeheer

De Wet geluidhinder (Wgh) kent woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen. Een "ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen" is een geluidsgevoelig terrein (volgens artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder (Bgh) en artikel 2.1 van Besluit geluid milieubeheer (Bgm)). Dat houdt in dat op deze ligplaatsen de criteria volgens de Wet geluidhinder van toepassing zijn.

Het Besluit geluidhinder bevat grenswaarden voor de geluidsbelasting vanwege wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen. Zolang de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting (hierna: de voorkeursgrenswaarde) niet wordt overschreden, gelden er geen beperkingen. Er kan worden afgeweken van de voorkeursgrenswaarde door een hogere waarde vast te stellen. Aan deze hogere waarden zijn echter maxima verbonden. De belangrijkste voorkeursgrenswaarden en ten hoogste vast te stellen hogere waarden zijn samengevat in de volgende tabel.

Tabel 1 Grenswaarden voor bestemde ligplaatsen

Situatie ligplaats	Voorkeursgrenswaarde		Hogere waarde	
	waarde	herkomst	waarde	herkomst
In de geluidszone van een weg	48 dB	3.1 Bgh	53 dB	3.2 Bgh
In de geluidszone van een spoorweg	55 dB	4.9 Bgh	63 dB	4.11 Bgh
In de geluidszone van een industrieterrein	50 dB(A)	2.1 Bgh	55 dB(A)	2.2 Bgh

Als een nieuwe ligplaats wordt gecreëerd, een al bestemde ligplaats wordt gewijzigd, of als een weg, spoorweg of industrieterrein wordt aangelegd of gewijzigd, moet aan deze grenswaarden worden getoetst.

De grenswaarden gelden op de grens van de bestemde ligplaats. Een woonschip zelf is geen geluidsgevoelig object. Bij het woonschip gelden dus geen grenswaarden volgens de Wet geluidhinder. Daarmee worden er ook geen grenswaarden gesteld aan de geluidswering en het binnenniveau.

Overgangsrecht (artikel 1.2 lid 4 en 8 Bbh)

De criteria volgens de Wet geluidhinder zijn alleen van toepassing op ligplaatsen die als zodanig zijn opgenomen in een bestemmingsplan.

Ligplaatsen die bij een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, zonder dat daarvoor een aanwijzing in het bestemmingsplan heeft plaatsgevonden (dus niet als zodanig bestemd in een bestemmingsplan), worden niet aangemerkt als een geluidsgevoelig object. Hier vindt dus geen toetsing plaats aan de criteria volgens de Wet geluidhinder. Deze ligplaatsen kunnen, mits ze op 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, tot 1 juli 2022 worden opgenomen in het bestemmingsplan, zonder dat ze worden getoetst als een geluidsgevoelig terrein. Dit is mogelijk als gebruik wordt gemaakt van één van de volgende Wet geluidhinderprocedures:

- artikel 59 (ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting binnen een zone van een industrieterrein);
- artikel 76 en 76a (bij binnen de zone van een weg vaststellen van bestemmingsplan of wijzigings- of uitwerkingsplan of omgevingsvergunning tot afwijking van een bestemmingsplan);
- artikel 77 (akoestisch onderzoek ter voorbereiding van plan of vergunning binnen de zone van een weg).

Ligplaatsen voor woonschepen die op 1 juli 2012 als zodanig zijn bestemd en zijn gelegen in een bestaande zone van een industrieterrein worden voor de toets aan de Wet geluidhinder (artikel 2.14 eerste lid onder c Wabo) tot de datum van invoering van de Omgevingswet niet aangemerkt als geluidsgevoelig terrein. De overgangstermijn kan worden benut om voorzieningen te treffen die nodig zijn om aan de geluidsgrenswaarden te voldoen, vergunningvoorschriften aan te passen en/of het bestemmingsplan aan te passen.

Woonschepen die buiten een aangewezen ligplaats liggen, vallen niet onder het overgangsrecht. Bij opname in een bestemmingsplan moeten deze ligplaatsen worden getoetst als nieuwe situaties.

2.1 Activiteitenbesluit (meldingsplichtige bedrijven)

Het Activiteitenbesluit verwijst naar de Wet geluidhinder voor de aanwijzing van geluidsgevoelige terreinen. Een ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te

worden ingenomen is aangewezen als geluidsgevoelig terrein. Een woonschip zelf is geen geluidsgevoelig object.

De belangrijkste grenswaarden (langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en maximaal geluidsniveau L_{Amax}) zijn samengevat in de volgende tabellen.

Tabel 2 Ligplaats buiten gezoneerd industrieterrein of (niet gezoneerd) bedrijventerrein (artikel 2.17 lid 1)

	Grenswaarde [dB(A)]		
	dagperiode (07.00-19.00)	avondperiode (19.00-23.00)	nachtperiode (23.00-07.00)
<i>Bestemd op of na 1 juli 2012, en Voor 1 juli 2012 niet in verordening aangewezen</i>			
$L_{Ar,LT}$ op de grens van de ligplaats	50	45	40
L_{Amax} op de grens van de ligplaats	70	65	60
<i>Bestemd vóór 1 juli 2012, of Voor 1 juli 2012 in verordening aangewezen en vóór 1 juli 2022 bestemd</i>			
$L_{Ar,LT}$ op de grens van de ligplaats	55	50	45
L_{Amax} op de grens van de ligplaats	75	70	65
<i>Niet opgenomen in bestemmingsplan</i>			
$L_{Ar,LT}$ op de grens van de ligplaats	geen eis	geen eis	geen eis
L_{Amax} op de grens van de ligplaats	geen eis	geen eis	geen eis

Tabel 3 Ligplaats op een gezoneerd industrieterrein (artikel 2.17 lid 1g)

	Grenswaarde [dB(A)]		
	dagperiode (07.00-19.00)	avondperiode (19.00-23.00)	nachtperiode (23.00-07.00)
$L_{Ar,LT}$ op de grens van de ligplaats	geen eis	geen eis	geen eis
L_{Amax} op de grens van de ligplaats	geen eis	geen eis	geen eis

Tabel 4 Bedrijf en ligplaats op (niet gezoneerd) bedrijventerrein (artikel 2.17 lid 2)

	Grenswaarde [dB(A)]		
	dagperiode (07.00-19.00)	avondperiode (19.00-23.00)	nachtperiode (23.00-07.00)
<i>Opgenomen in bestemmingsplan</i>			
$L_{Ar,LT}$ op de grens van de ligplaats	55	50	45
L_{Amax} op de grens van de ligplaats	75	70	65
<i>Niet opgenomen in bestemmingsplan</i>			
$L_{Ar,LT}$ op de grens van de ligplaats	geen eis	geen eis	geen eis
L_{Amax} op de grens van de ligplaats	geen eis	geen eis	geen eis

2.2 Wabo (vergunningplichtige bedrijven buiten een gezoneerd industrieterrein)

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn geen concrete geluidsvoorschriften genoemd. Wel stelt de Wabo dat bij vergunningverlening bescherming wordt geboden op basis van de planologische status in het bestemmingsplan, beheersverordening of omgevingsvergunning (artikel 2.14, lid 7).

De beoordeling van de geluidssituatie van vergunningsplichtige bedrijven vindt in de regel plaats volgens de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening en aan de hand van gemeentelijk geluidsbeleid. Bij bestaande situaties is in beginsel de huidige omgevingsvergunning met de bijbehorende voorschriften leidend voor de toetsing.

In zowel Handreiking als het geluidsbeleid is aangegeven dat bij het opstellen van geluidsvoorschriften, rekening gehouden moet worden met het karakter van de omgeving. Zo worden voor een rustige omgeving lagere geluidsniveaus geaccepteerd dan voor een levendige omgeving. Met een motivatie kunnen ook andere geluidsniveaus worden geaccepteerd. Daarbij wordt uiteindelijk veelal aansluiting gezocht bij de voorschriften uit het Activiteitenbesluit.

2.3 Bouwbesluit 2012 – drijvende bouwwerken

Het Bouwbesluit 2012 stelt technische eisen aan bouwwerken met een woonfunctie voor onder andere geluidsaspecten. Volgens artikel I van de Wet verduidelijking voorschriften woonboten (Wvww) is een schip dat wordt gebruikt voor verblijf en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart geen bouwwerk. Als het schip geen bouwwerk is, gelden ook geen eisen volgens het Bouwbesluit

De memorie van toelichting bij de Wvbb geeft een nadere duiding aan de zinsnede ‘bestemd en gebruikt voor de vaart’. Aangegeven is dat schepen die bedoeld zijn om mee te varen en waarvan de primaire functie varen is, geen bouwwerken zijn. Ook wordt ingegaan op de categorie (historische) varende schepen waarop wordt verbleven (ook wonen). Deze schepen liggen veelal langere tijd stil, maar er wordt af en toe mee gevaren. Deze schepen zijn geen bouwwerken. Bij de bepaling of een schip is bestemd voor de vaart kan onder andere worden gekeken naar de bedoeling waarmee het schip oorspronkelijk is of wordt gemaakt of naar de aanwezigheid van een stuurinrichting. Als dus sprake is van een schip dat oorspronkelijk is gemaakt ten behoeve van de vaart, is dit geen bouwwerk, ongeacht of het schip op dit moment daadwerkelijk wordt of kan worden gebruikt voor de vaart.

Samengevat:

- Een woonschip of ander drijvend object dat wordt gebruikt voor verblijf is een bouwwerk, tenzij het is bestemd, wordt gebruikt of oorspronkelijk werd gebruikt voor de vaart.

2.4 Bouwbesluit 2012 – situatie voor of na 1 januari 2018

De eisen uit het Bouwbesluit hebben alleen betrekking op bouwwerken die vanaf 1 januari 2018 worden gebouwd. Volgens artikel I en II van de Wvww, zijn de eisen niet van toepassing op woonschepen of andere drijvende objecten die op 1 januari 2018 al bestaan. Ook bij verplaatsing en terugplaatsing van bestaande woonschepen gelden de eisen niet. Wel geldt in die gevallen de zorgplicht volgens artikel 1a van de Woningwet als vangnet (nota van toelichting bij de wijziging van 13 december 2017 van het Bouwbesluit - Staatsblad 2017-494). Deze zorgplicht houdt onder andere in dat de eigenaar van een bouwwerk ervoor moet zorgen dat er geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat.

Samengevat:

- Voor drijvende bouwwerken die op 1 januari 2018 al bestaan, al dan niet op een aangewezen ligplaats, gelden geen geluidseisen vanuit het Bouwbesluit.

2.5 Bouwbesluit 2012 – geluidseisen

Voor drijvende bouwwerken die op 1 januari 2018 al bestaan, al dan niet op een aangewezen ligplaats, gelden geen geluidseisen vanuit het Bouwbesluit. Ook voor een drijvende bouwwerk met een woonfunctie dat door een functiewijziging van een schip is ontstaan, gelden geen geluidseisen.

Voor nieuwe drijvende bouwwerken stelt het Bouwbesluit in afdeling 3.1 eisen aan de geluidswering van buiten. Volgens artikel 3.2 dient de karakteristieke geluidswering van de gevels minimaal 20 dB te bedragen.

Het Bouwbesluit kent strengere eisen voor de geluidswering van de gevels als sprake is van een volgens de Wet geluidhinder vastgestelde hogere waarde. Het betreft in daarbij geval hogere waarden die gelden voor de gevel van een geluidsgevoelig gebouw. Voor een ligplaats worden echter geen hogere waarden vastgesteld voor de gevel. De hogere waarden hebben daar betrekking op de grens van de ligplaats. Het drijvende object zelf krijgt daarmee geen hogere waarde. Als gevolg daarvan vereist het Bouwbesluit ook geen strengere eisen voor de geluidswering.

3 BIJZONDERE ASPECTEN

De wet- en regelgeving is duidelijk voor veel situaties. Bij enkele situaties is een nadere interpretatie noodzakelijk. Hierna worden enkele van deze situaties omschreven en wordt aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan.

3.1 Overgangsrecht in relatie tot het ligplaatsenplan

Als sprake is van ligplaatsen die al waren aangewezen vóór 1 juli 2012, is hierop het overgangsrecht volgens artikel 1.2 Bgh van toepassing. De aangewezen ligplaatsen mogen volgens het overgangsrecht tot 1 juli 2022, zonder toetsing als geluidsgevoelig terrein, worden opgenomen in het bestemmingsplan.

Soms is in een gemeentelijk ligplaatsenplan alleen een zone aangegeven waar woonschepen mogen liggen. Daarbij is geen exacte begrenzing van een individuele ligplaats in het plan opgenomen. Er is daarmee kennelijk bedoeld om wel een strakke begrenzing van de zone vast te leggen, maar gelijktijdig ook enige flexibiliteit te houden ten aanzien van de exacte ligging van een individueel schip. Daarmee is het gerechtvaardigd om de zone uit het ligplaatsenplan in zijn geheel aan te merken als een ligplaats zoals bedoeld in het Besluit geluidhinder. De exacte locatie van een individuele woonboot is daarmee voor het Besluit geluidhinder en het overgangsrecht niet van belang.

Volgens de Wvww worden bestaande ligplaatsvergunningen gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning. In sommige aangewezen zones is echter ook sprake van woonschepen

zonder een vergunning. Deze woonschepen kunnen alsnog worden bestemd omdat ze binnen de zone liggen. Aangezien het bestaande woonschepen zijn, worden hieraan geen geluidseisen verbonden.

Er kan ook sprake zijn van situaties waarbij woonschepen (geheel of gedeeltelijk) buiten de aangewezen zone liggen. Voor deze locaties geldt het overgangsrecht niet. Deze locaties moeten worden getoetst als nieuwe locaties.

3.2 Drijvende of gefundeerde objecten op het water

Er kan op verschillende manieren worden gewoond op het water. Dit varieert van een omgebouwd historisch vrachtschip tot een traditioneel woonschip of een moderne waterwoning. Veelal zijn dit drijvende objecten die in het water liggen, maar er kan ook sprake zijn van woningen op het water die in de bodem zijn gefundeerd op bijvoorbeeld palen.

Drijvende of gefundeerde objecten met een woonfunctie kennen elk hun eigen regelgeving.

Drijvende objecten

Als sprake is van een drijvend object geldt de regelgeving voor ligplaatsen (Wgh, Bgh, Bgm, Activiteitenbesluit, Wabo) en drijvende objecten (Bouwbesluit, Wvww).

Gefundeerde objecten

Als sprake is van een gefundeerd object dat wordt gebruikt om in te wonen, zijn de 'reguliere' geluidsgrenswaarden voor woningen van toepassing. Daarmee worden enerzijds hogere geluidsbelastingen op de gevels toegestaan, maar worden anderzijds ook hogere eisen gesteld aan de geluidswering van de gevels.

3.3 Drijvende objecten met een hoge geluidsbelasting

Een bijzondere situatie wordt gevormd als een nieuw te bestemmen drijvend object met een woonfunctie (waarop het overgangsrecht niet van toepassing is) een hoge geluidsbelasting ondervindt. Een geluidsbelasting hoger dan het maximum voor een ligplaats volgens de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder of het Besluit geluid milieubeheer. In dat geval kan de ligplaats niet als zodanig worden bestemd.

De wetgeving geeft niet aan hoe in deze situaties alsnog een drijvend object kan worden toegelaten, terwijl hiervoor wel mogelijkheden aanwezig zijn. In het bestemmingsplan wordt in dat geval de locatie niet aangeduid als een ligplaats maar als een woning. Een woning zoals gedefinieerd in de Wet geluidhinder. Een woning die wellicht geheel of gedeeltelijk op of in het water drijft. Op deze woning zijn dan de 'reguliere' geluidsgrenswaarden voor woningen van toepassing. Daarbij kunnen ook hogere waarden volgens de Wet geluidhinder worden vastgesteld.

Aandachtspunt hierbij is de afstemming met het Bouwbesluit. Als de woning geheel drijvend is, is deze in de zin van het Bouwbesluit een drijvend object. Daarmee gelden er volgens het Bouwbesluit vrijwel geen eisen aan de geluidswering van de gevels. Enkel de ondergrens van

20 dB is van toepassing. Dit zou kunnen leiden tot een ongewenst hoge geluidsbelasting in de woning zelf. Dit kan worden ondervangen door in het bestemmingsplan aanvullende regels te stellen. Regels die alsnog eisen aan de geluidswering stellen, als ware het een reguliere woning. Bij het ontwerp en de bouw van de drijvende woning moet hiermee vervolgens rekening gehouden worden.

Samengevat:

- Voor drijvende bouwwerken die op 1 januari 2018 al bestaan, gelden geen geluidseisen vanuit het Bouwbesluit.
- Voor drijvende bouwwerken die na 1 januari 2018 worden gebouwd, dient de karakteristieke geluidswering van de gevels minimaal 20 dB te bedragen.

